

LV

LV

LV

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 1.8.2006.

COM(2006)3424

galīgā redakcija

KOMISIJAS LĒMUMS

**Pamatnostādnes
par atbalsta izbeigšanu no struktūrfondiem (2000.–2006. gads)**

KOMISIJAS LĒMUMS

**Pamatnostādes
par atbalsta izbeigšanu no struktūrfondiem (2000.–2006. gads)**

SATURS

1.	Atbalsta izbeigšanas vispārīgie principi.....	4
2.	Gatavošanās izbeigt atbalstu (2006.–2008. gads)	4
	2.1. Komisijas lēmumu grozīšana	4
	2.2. Programmas papildinājumu grozīšana	4
	2.3. Saistības darbībām	5
	2.4. Attieksme pret valsts atbalstu pēc 2006. gada	5
	2.5. Tiesības uz attaisnoto izdevumu segšanu.....	7
3.	Dokumenti, kas iesniedzami, izbeidzot atbalstu	9
	3.1. Izbeigšanas dokumenti	9
	3.2. Fonda atbalsta izbeigšana.....	9
	3.3. Izbeigšanas dokumentu iesniegšanas termiņš	9
	3.4. Novēlotas izbeigšanas dokumentu iesniegšanas sekas	10
	3.5. Maksājuma prasību vai apstiprināto deklarāciju par galīgajiem izdevumiem mainīšana pēc to iesniegšanas termiņa.....	11
4.	Izbeigšanas dokumentu saturs.....	11
	4.1. Apstiprinātas deklarācijas par galīgajiem izdevumiem; galīgā maksājuma pieteikums	11
	4.2. Nobeiguma ziņojums	12
	4.3. Deklarācija par atbalsta izbeigšanu.....	13
5.	Atbrīvošanās no saistībām. N+2 noteikuma piemērošana izbeigšanā	13
	5.1. Automātiska atbrīvošanās no saistībām (tā saucamais „n+2 noteikums”).....	13
	5.2. Atkārtotas līdzekļu pieejamības nodrošināšana nepārvaramas varas vai acīmredzamas kļūdas gadījumā.....	13
6.	Izbeigšanas laikā vēl nepabeigti projekti un projekti, kas nav darboties spējīgi	13
7.	Tiesas un administratīvu procesu dēļ apturētas darbības	15
8.	Galīgā ieguldījuma aprēķināšana	16
9.	Euro.....	16
	1. pielikums Nobeiguma ziņojums. Obligātās prasības	Error! Bookmark not defined.
	2. pielikums Norādījumi par atbalsta izbeigšanas deklarācijas saturu un sagatavošanu saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 15. pantu	Error! Bookmark not defined.
	3. pielikums Galīgā ieguldījuma aprēķināšanas piemērs	Error! Bookmark not defined.

1. papildinājums Atkārtotas līdzekļu pieejamības nodrošināšana nepārvaramas varas gadījumā - CDRR/03/0040/00 .....**Error! Bookmark not defined.**
2. papildinājums Pēc plānošanas perioda atlikušās subsīdijas maksājums atbilstoši aizdevumam ar atvieglotiem noteikumiem shēmām – Komisijas dienestu norādījumi- CDRR/02/0033/00 .....**Error! Bookmark not defined.**
3. papildinājums Norādījumi par atskaitījumiem no atmaksājumiem no nākamā izdevumu pārskata un maksājuma prasības, un par to, kā aizpildīt pielikumu par atmaksājumiem, kas paredzēti Regulas (EK) Nr. 438/2001 8. pantā un II pielikumā - CDRR/05/0012/01/EN .....**Error! Bookmark not defined.**

1. ATBALSTA IZBEIGŠANAS VISPĀRĪGIE PRINCIPI

Šīs pamatnostādnes attiecas uz atbalsta izbeigšanu no struktūrfondiem, un tās neskar īpašus atsevišķu fondu noteikumus par konkrētiem punktiem¹.

Atbalsta izbeigšana attiecas uz Kopienas saistību finanšu norēķina veikšanu, samaksājot saistību saldo ieceltajai iestādei vai emitējot debetnotu un veicot atbrīvošanos no saistībām attiecībā uz visiem galīgajiem saldo, kā arī uz laikposmu, līdz visas Komisijas un dalībvalstu tiesības un saistības attiecībā uz atbalstu vai darbībām būs beigušās. Galīgie norēķini neskar Komisijas tiesības pieņemt finanšu korekcijas.

2. GATAVOŠANĀS IZBEIGT ATBALSTU (2006.–2008. GADS)

2.1. Komisijas lēmumu grozīšana

Komisijas lēmumus var grozīt pirms atbalsta izdevumu kompensējamības galīgā datuma, ja pirms šī datuma Komisijai tiek iesniegts grozījuma pieprasījums.

Tomēr finansējuma plāni, kas pievienoti Komisijas lēmumiem, netiks grozīti pēc dalībvalstu pieprasījuma, ja šādi pieprasījumi tiks iesniegti pēc piemērojamā termiņa, kas noteikts nākamajā punktā².

Dalībvalstīm, kuras vēlas grozīt Komisijas lēmumam pievienoto finansējuma plānu, vēlākais līdz 2006. gada 30. septembrim jāiesniedz pieprasījums Komisijai, ja grozījumam nepieciešams veikt pārskaitījumu starp struktūrfondiem vai programmām. Citos gadījumos pieprasījums Komisijai jāiesniedz vēlākais līdz 2006. gada 31. decembrim.

2.2. Programmas papildinājumu grozīšana

Programmas papildinājuma grozījumi, saistībā ar kuriem jāgroza Komisijas lēmumam pievienotais finansējuma plāns, tiks atļauti vienīgi tad, ja tie tiks iesniegti Komisijā līdz piemērojamajam termiņam, kas noteikts 2.1. punktā.

---

¹ Pamatnostādnēs sniegtās juridiskās interpretācijas neskar Kopienas tiesu spriedumus par attiecīgajiem noteikumiem. Lai gan pamatnostādnēs paredzēts aptvert lielāko daļu jautājumu saistībā ar parastiem atbalsta izbeigšanas gadījumiem, Komisijas dienestiem var rasties nepieciešamība katrā gadījumā atsevišķi risināt īpašas problēmas.

² Tas atbilst Komisijas noraidošajai nostājai pret dokumentā CDRR/04/50/00 izklāstīto iepriekšējo gadu finansējuma plānu grozīšanu ar atpakaļejošu datumu.

Pārskaitījumi starp pasākumiem vienā fondā un jaunu pasākumu pievienošana būs iespējama no 2006. gada un līdz kompensējamības galīgajam datumam, ja nav jāgroza Komisijas lēmuma finansējuma plāns. Pasākumu līdzfinansējuma likmes var mainīt līdz kompensējamības galīgajam datumam, ja finansējuma avota kopējais apjoms prioritātei nemainās. Līdz šim datumam dalībvalstis var veikt pārskaitījumus starp dažādiem valsts finanšu avotiem, ja valsts prioritārais finansējums nemainās.

Citus programmas papildinājuma grozījumus, kuriem nav nepieciešams mainīt Komisijas lēmumam pievienoto finansējuma plānu, līdz programmas izdevumu kompensējamības galīgajam datumam veiks un apstiprinās Uzraudzības komiteja. Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1260/99 34. panta 3. punktu programmas papildinājumu grozījumi jāiesniedz Komisijā viena mēneša laikā pēc to apstiprināšanas Uzraudzības komitejā.

Galīgais programmas papildinājums, tostarp tam pievienotā finanšu tabula, atbilst Komisijas lēmumam, ar ko apstiprina atbalstu, tostarp Komisijas lēmumam pievienotajai finanšu tabulai³.

2.3. Saistības darbībām

Tā kā dalībvalstīs nav noteikts īpašs saistību termiņš attiecībā uz izdevumiem 2000.–2006. gada plānošanas periodā, principā par programmu atbildīgās iestādes var noteikt šādas saistības līdz izdevumu kompensējamības galīgajam datumam. Tomēr praksē saistības būs jānosaka savlaicīgi, lai dotu iespēju galīgajiem ieguvējiem veikt darbības un maksājumus vēlākais līdz izdevumu kompensējamības galīgajam datumam.

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 438/2001 9. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) daļu lēmumi darbību apstiprināšanai jāpamato uz parastajiem atlases un apstiprināšanas kritērijiem un procedūrām, kas noteiktas šai programmai, un dalībvalstīm jānodrošina, lai aizvietošanas darbības atbilst visiem piemērojamiem Eiropas un valstu reglamentējošiem noteikumiem, tostarp, bet ne tikai, noteikumiem par vadības un kontroles sistēmām, kompensējamību, informāciju un publicitāti, kā arī iepirkuma, konkurences un vides noteikumiem.

2.4. Attieksme pret valsts atbalstu pēc 2006. gada

2.4.1. Valsts atbalsta noteikumu pārmaiņas

1998. gada pamatnostādnes par reģionālo valsts atbalstu, reģionālā atbalsta plāni ES 25 dalībvalstīm 2000.–2006. gadam un trīs grupveida atbrīvojuma regulas par mācību atbalstu, nodarbinātības un MVU atbalstu (ieskaitot pētniecības un attīstības atbalstu MVU), kā arī *de minimis* regula ir spēkā līdz 2006. gada 31. decembrim. Tas attiecas arī uz pētniecības un attīstības pamatprogrammu (1996. gads), kuras termiņš tika nesen pagarināts līdz 2006. gadam.

Komisija 2005. gada 21. decembrī pieņēma jaunas pamatnostādnes par valsts reģionālo atbalstu 2007.–2013. gadam, atbilstošus attiecīgos pasākumiem saskaņā ar EK Līguma 88. panta 1. punktu, kā arī grupveida atbrīvojuma regulas projektu par valsts reģionālo

---

³ Dalībvalstīm pēc 2006. gada 31. decembra vairs nebūs pieejama iespēja, kas paredzēta II.1.1. punktā Komisijas 2003. gada 25. aprīļa paziņojumā par struktūrpolitiku vienkāršošanu, precizēšanu, koordinēšanu un elastīgu vadību 2000.–2006. gadā, C(2003) 1255, lai programmas papildinājumā pielāgotu valsts un privātā sektora finansējuma sadalījumu atbilstoši prioritātēm Komisijas lēmuma finansējuma plānā.

ieguldījumu atbalstu, ko paredzēts piemērot pārredzamām atbalsta shēmām, kuras stāsies spēkā no 2006. gada 31. decembra.

Jaunās pamatnostādnes publicēja *Oficiālajā Vēstnesī* 2006. gada 4. martā⁴. Komisija 2006. gada 6. martā nosūtīja atbilstošu pasākumu oficiālo priekšlikumu visām dalībvalstīm. Turklāt Komisijas regulas projekts par EK Līguma 87. un 88. panta piemērošanu valsts reģionālo ieguldījumu atbalstam (tā sauktā „grupveida atbrīvojuma regula”) pirms publicēšanas *Oficiālajā Vēstnesī* tika publicēts visās valodās Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļa vietnē .

Atbilstoši reģionālā atbalsta pamatnostādņēm 2007.–2013. gadam dalībvalstis tiek aicinātas iespējami ātri pēc pamatnostādņu publicēšanas iesniegt vienotu reģionālā atbalsta plānu 2007.–2013. gadam, aptverot visu teritoriju. Komisija centīsies pēc iespējas ātrāk apstiprināt šos reģionālā atbalsta plānus. Atbilstoši minētajiem pienācīgajiem pasākumiem, neskarot MVU un nodarbinātības grupveida atbrīvošanas regulas, visas spēkā esošās reģionālā atbalsta shēmas (ieguldījumu atbalsts un darbības atbalsts) jāizbeidz līdz 2006. gada 31. decembrim (jebkurā gadījumā šajā datumā beidzās termiņš vairumam no tām).

Turklāt saskaņā ar attiecīgajiem pasākumiem, ja vides atbalsta shēmas ļauj piešķirt reģionālo ieguldījumu atbalstu ieguldījumiem vides jomā, kas atbilst 29. zemspējas piezīmei Komisijas pamatnostādņēs par valsts atbalstu vides aizsardzībai, dalībvalstis izdara grozījumus attiecīgajās shēmās, lai nodrošinātu, ka atbalstu pēc 2006. gada 31. decembra var piešķirt tikai tad, ja tas atbilst jaunajam reģionālā atbalsta plānam, kas ir spēkā atbalsta piešķiršanas dienā.

Dalībvalstis vajadzības gadījumā groza pārējās esošās atbalsta shēmas, lai nodrošinātu, ka jebkādas reģionālās piemaksas, kas paredzētas, piemēram, mācību atbalstam, pētniecības atbalstam un vides vai attīstības atbalstam, pēc 2006. gada 31. decembra drīkst piešķirt tikai jomās, kas piemērotas atbalsta piešķiršanai saskaņā ar 87. panta 3. punkta a) vai c) apakšpunktu atbilstoši Komisijas pieņemtajiem reģionālā atbalsta plāniem, kas ir spēkā atbalsta piešķiršanas dienā. Visas dalībvalstis, izņemot vienu, ir apstiprinājušas, ka tās pieņem attiecīgos pasākumus.

Tādējādi pēc 2006. gada reģionālo ieguldījumu vai darbības atbalstu var piešķirt tikai tādā gadījumā, ja uz to attiecas jauna grupveida atbrīvojuma regula par pārskatāmu reģionālo ieguldījumu atbalstu (sagatavošanā), spēkā esošā MVU grupveida atbrīvojuma regula vai Komisijas apstiprinājuma lēmums saskaņā ar paziņojumu atbilstoši EK Līguma 88. panta 3. punktam. Komisija neuzskatīs reģionālo ieguldījumu vai darbības atbalsta paziņojumus, kuri attiecas uz periodu pēc 2006. gada, par pabeigtiem un tāpēc nelems par šādu atbalstu, līdz tiks apstiprināts atbilstošais reģionālā atbalsta plāns 2007.–2013. gadam.

Līdz 2007. gadam Komisija apsver, vai par vienu gadu līdz 2007. gada beigām pagarināt spēkā esošās grupveida atbrīvojuma regulas mācību atbalstam, nodarbinātības atbalstam un MVU atbalstam un aizstāt tās ar „vispārēju grupveida atbrīvojuma” regulu, integrējot tās vienotā tekstā līdz ar grupveida atbrīvojuma regulu par reģionālo atbalstu. Paredzēts, ka minētā „vispārējā grupveida atbrīvojuma” regula tiks pieņemta 2007. gada laikā. Turklāt tiek plānots līdz 2007. gadam pieņemt jaunu *de minimis* grupveida atbrīvojumu regulu.

Katrā gadījumā atbalsta shēmām, kas ir atbrīvotas atbilstoši spēkā esošajām grupveida atbrīvojuma regulām, tostarp atbilstoši *de minimis* regulai, jāsiglabā atbrīvojums sešu mēnešu

---

⁴ OV C 54/13

pielāgošanas periodā pēc regulu spēkā esības beigām. Tomēr, ja šajās grupveida atbrīvojuma regulās paredzēti īpaši noteikumi atbalstāmajām jomām, šos noteikumus var piemērot tikai tad, ja attiecīgā joma joprojām ir vai kļūst tiesīga saņemt reģionālo atbalstu saskaņā ar reģionālā atbalsta plānu, kuru piemēros brīdī, kad atbalsts tiks oficiāli piešķirts.

2.4.2. Iespēja pagarināt reģionālo atbalstu un citas atbalsta shēmas 2007. un 2008. gadā

Kā norādīts 2.4.1. punktā, kamēr nav precizēti jauni reģionālā atbalsta plāni, nav iespējama reģionālā atbalsta shēmu pagarināšana pēc 2006. gada. Ja dalībvalsts pēc 2006. gada vēlas turpmāk piemērot reģionālā atbalsta shēmas, tai par pagarinājumu un grozījumiem, kas vajadzīgi, lai panāktu atbilstību reģionālā atbalsta pamatnostādņem 2007.–2013. gadam, jāpaziņo Komisijai atbilstoši Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulai (EK) Nr. 794/2004 (ja tas ir iespējams un lietderīgi, pamatojoties uz vienkāršoto paziņošanas procedūru, kas paredzēta minētās regulas 4. pantā), tiklīdz Komisija būs apstiprinājusi jaunus plānus, izņemot gadījumus, kad šis paziņojums vairs nav nepieciešams, jo shēma tiek pagarināta atbilstoši grupveida atbrīvojuma regulai.

Atkārtota paziņošana par shēmu un tās pielāgošana nenozīmē, ka tie atsevišķā atbalsta līgumi ar atbalsta ieguvējiem, kas būs spēkā 2006. gada 31. decembrī, būs jāmaina pēc valsts atbalsta juridiskā instrumenta pārskatīšanas. Valsts atbalsta novērtēšanai piemērojami noteikumi ir noteikumi, kas ir spēkā atbalsta piešķiršanas brīdī, proti, tāda juridiski saistoša akta brīdī, uz kura pamata ieguvējs iegūst tiesības saņemt atbalstu. Ja ieguvējs iegūst tiesības līdz 2006. gada beigām, piemērojami noteikumi, kas ir spēkā līdz 2007. gadam.

2.4.3. Reģionālā valsts atbalsta shēmu pagarinājuma pārmaiņas atbilstoši struktūrfondu noteikumiem

Ja dalībvalsts vēlas mainīt spēkā esošu atbalsta shēmu, lai panāktu tās atbilstību jaunajiem valsts atbalsta noteikumiem (piemēram, pagarināt tās termiņu, pielāgot atbalsta intensitāti jaunajām reģionālā atbalsta robežām, kas definētas piemērojamajā reģionālā atbalsta plānā, mainīt galīgo ieguvēju vai no lieliem uzņēmumiem pāriet uz MVU), jāmaina programmas papildinājums un jo īpaši jāatjaunina valsts atbalsta tabula, lai parādītu to, ka shēmu turpina likumīgi piemērot atbilstoši valsts atbalsta noteikumiem.

Ja veiktās pārmaiņas atbilst sākotnējās atbalsta shēmas aprakstam sākotnējā atbalstā, kuru ir apstiprinājusi Komisija, un ir saglabāts sākotnējās shēmas nosaukums (lai atvieglotu tās identifikāciju), nav jāmaina sākotnējais Komisijas lēmums par struktūrfondu intervenci. Komisija jāinformē par šo pārmaiņu viena mēneša laikā un tai jānosūta mainītā „valsts atbalsta tabula” attiecībā uz atbalstu, par ko paziņots, kā arī mainītā valsts atbalsta apstiprinājuma vēstules kopija vai, ja uz atbalstu neattiecas paziņošanas pienākums atbilstoši grupveida atbrīvojuma regulai, kopsavilkuma informācija, kas tika nosūtīta atbilstoši pārskatāmības noteikumiem grupveida atbrīvojuma regulā.

Citos gadījumos, ieskaitot tos, kad dalībvalstis vēlas ieviest jaunu atbalsta shēmu vai mainīt spēkā esošās shēmas mērķi, vajadzīga programmas maiņa un oficiāls Komisijas lēmums.

2.5. Tiesības uz attaisnoto izdevumu segšanu

2.5.1. Izdevumu kompensējamības galīgais datums

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1260/1999 30. panta 2. punktu izdevumu kompensējamības galīgais datums ir noteikts lēmumā par fondu ieguldījuma piešķiršanu.

Praksē lēmumos noteiktais vēlākais kompensējamības galīgais datums parasti ir 2008. gada 31. decembris vai attiecībā uz izdevumiem, kuri radušies atbalsta piešķiršanas iestādēm atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1260/1999 9. panta 1. punktam (proti, atbalsta shēmas saskaņā ar Līguma 87. pantu un atbalsts, kuru sniedz dalībvalstu izraudzītas iestādes, turklāt galīgie ieguvēji ir iestādes, kuras piešķir atbalstu) – 2009. gada 30. aprīlis. Programmas papildinājumā dalībvalstīm jāinformē Komisija par gadījumiem, kad atbalstu piešķiršanas dalībvalstu izraudzītās iestādes.

2.5.2. Izdevumu kompensējamības termiņa pagarināšana

Saskaņā ar Regulas Nr. 1260/99 30. panta 2. punktu Komisija var pagarināt izdevumu kompensējamības galīgo datumu pēc dalībvalsts atbilstīgi pamatota pieprasījuma saskaņā ar minētās regulas 14. un 15. pantu.

Komisija izņēmuma gadījumos pēc īpaša un pienācīgi pamatota dalībvalsts pieprasījuma var pagarināt izdevumu kompensējamības termiņu, proti, nepārvaramas varas gadījumā, kas būtiski ietekmē struktūrfondu atbalstīto darbību īstenošanu, vai ja pieļauta acīmredzama kļūda, kurā vainojama vienīgi Komisija. Nepārvaramas varas jēdziena skaidrojums un cēloņsakarības starp nepārvaramu varu un atbalsta īstenošanu nepieciešamība ir izklāstīta 1. papildinājuma 2.1. un 2.2. punktā.

Pieprasījums jāiesniedz līdz izdevumu kompensējamības termiņa beigām un tam jāpievieno informācija, ar ko pamatots pagarinājums. Komisija atsevišķi pārbaudīs visus pieprasījumus, un tā var grozīt plānošanas lēmumu, lai mainītu izdevumu kompensējamības galīgo datumu, ja ir tieša cēloņsakarība starp pamatojumu un ierosināto pagarinājumu. Aizkavēta lēmumu pieņemšana nav pietiekams pagarinājuma pamatojums.

Ja ir pagarināts izdevumu kompensējamības termiņš, attiecīgi tiks pagarināts atbalsta izbeigšanas dokumentu iesniegšanas termiņš.

Ja tiek veikta izdevumu kompensējamības termiņa pagarināšana, jāņem vērā, ka izbeigšanas dokumenti jāiesniedz piecpadsmit mēnešu laikā attiecībā uz Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fonda (ELVGF) Garantiju nodaļu un piecpadsmit mēnešu laikā attiecībā uz Eiropas Reģionālās attīstības fonda (ERAF) Zivsaimniecības virzības finansēšanas instrumentu (ZVFI) un Eiropas Sociālo fondu (ESF) pēc šā termiņa un pietiekami savlaicīgi pirms termiņa, kas noteikts turpmākajos tiesību aktos, lai Komisija atbrīvotos no saistībām attiecībā uz 2000.–2006. gada plānošanas periodu.

2.5.3. Subsīdijas maksājums atbilstoši aizdevumam ar atvieglotiem noteikumiem/procentu subsīdijas shēmām

Dokumentā CDRR/02/0033/00 tiek sniegti norādījumi attieksmei pret šādām shēmām, tās izbeidzot, un tas pievienots šīm pamatnostādņēm kā 2. pielikums.

2.5.4. Riska kapitāla un aizdevumu fondi un garantiju fondi

Noteikumi par šādu fondu izdevumu kompensējamību ir izklāstīti Regulas (EK) Nr. 1685/2000 pielikuma 8. un 9. noteikumā.

Saskaņā ar 8. noteikuma 2.6. punktu riska kapitāla un aizdevumu fondu ienākumus, kas attiecināmi uz struktūrfondu ieguldījumiem, vēlreiz izmanto MVU attīstībai tajā pašā uz kompensācijām tiesīgajā jomā. Līdzīgi saskaņā ar 9. noteikuma 2.5. punktu attiecībā uz

garantiju fondiem jebkuru struktūrfondu ieguldījumu daļu, kas palikusi pāri pēc tam, kad nokārtotas attiecīgās garantijas, atkārtoti izmanto MVU attīstībai tajā pašā uz kompensācijām tiesīgajā jomā. Vadošajai iestādei jāveic pasākumi, lai nodrošinātu to, ka šīs normas tiek ievērotas pēc izbeigšanas.

Visas summas, kuras Komisija ir samaksājusi riska kapitāla fondiem, aizdevumu fondiem un garantiju fondiem un kuras pārsniedz kompensējamās izmaksas šādiem fondiem, kā aprēķināts saskaņā ar 8. noteikuma 2.8. punktu un 9. noteikuma 2.7. punktu, jāatmaksā Komisijai.

3. DOKUMENTI, KAS IESNIEDZAMI, IZBEIDZOT ATBALSTU

3.1. Izbeigšanas dokumenti

Lai izbeigtu atbalstu, atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1260/1999 32. panta 4. punktam dalībvalstīm jāiesniedz Komisijai trīs dokumenti katrai programmai, proti, apstiprināta deklarācija par galīgajiem izdevumiem, ieskaitot galīgo maksājumu pieteikumu, nobeiguma ziņojumu par izpildi un deklarāciju par atbalsta izbeigšanu („izbeigšanas dokumenti”). Zivsaimniecības virzības finansēšanas instrumenta vajadzībām iesniedzamajos izbeigšanas dokumentos iekļauts Regulas (EK) Nr. 366/2001 1. pantā minētais progressa ziņojums.

3.2. Fonda atbalsta izbeigšana

3.2.1. Komisija var samaksāt galīgo saldo fondam, ja tā ir saņēmusi galīgo maksājuma pieteikumu, deklarāciju par atbalsta izbeigšanu un galīgo ziņojumu fondam. Galīgajā ziņojumā jāietver visa informācija fondam, kas paredzēta Regulā (EK) Nr. 1260/99 un citās piemērojamās regulās, kā arī pamatnostādnēs par galīgā ziņojuma saturu.

3.2.2. Tomēr dalībvalstīm kopā ar pēdējo galīgo ziņojumu fondam jāiesniedz programmas galīgais ziņojums. Programmas galīgajā ziņojumā ietver fonda galīgo ziņojumu, kā arī informāciju, kas noteikta Regulā Nr. 1260/99, citās piemērojamās regulās un 1. pielikumā pamatnostādnēs par programmu kopumā.

3.2.3. Lai aprēķinātu dokumentu turēšanas laikposmu saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1260/99 38. panta 6. punktu un koriģētu galīgo saldo, kas samaksāts saskaņā ar minētās regulas 32. panta 5. punktu, Komisija par šāda laikposma sākuma datumu uzskatīs vienu no šiem datumiem: i) Komisijas veiktā pēdējā maksājuma datumu, ii) datumu, kurā dalībvalstis ir veikušas atmaksu fondam, iii) kompensācijas datumu vai iv) datumu, kad no Komisijas saņemta vēstule attiecībā uz atbalsta izbeigšanu, ja galīgais saldo nav samaksāts, jo veiktie maksājumi ir pietiekami, lai segtu izdevumus.

3.3. Izbeigšanas dokumentu iesniegšanas termiņš

3.3.1. Visi izbeigšanas dokumenti jāiesniedz piecpadsmit mēnešu laikā pēc izdevumu kompensējamības galīgā datuma, kas noteikts Komisijas lēmumā, ar ko piešķir fondu ieguldījumu.

3.3.2. Komisija uzskatīs tos izbeigšanas dokumentus par savlaicīgi saņemtiem, kuri būs nosūtīti līdz piemērojamajam termiņam (pasta zīmogs). Ja apstiprinātā deklarācija

par galīgajiem izdevumiem tiek iesniegta elektroniski, tiek ņemts vērā elektroniskās iesniegšanas datums.

- 3.3.3. Ja programmā ir ietvertas darbības, kurām piemēro dažādus fonda izdevumu kompensējamības galīgos datumus, iepriekšminēto vai pēdējo no šiem datumiem uzskatīs par izdevumu kompensējamības galīgo datumu, lai aprēķinātu termiņu izbeigšanas dokumentu iesniegšanai attiecībā uz šo fondu.
- 3.3.4. Nobeiguma ziņojums fondam jānosūta līdz piemērojamajam termiņam, pat ja dažas darbības ir apturētas ar tiesas vai administratīviem procesiem.
- 3.3.5. Gada īstenošanas ziņojums nav jāsniedz par galīgo pilno kalendāra gadu, kurā programma ir īstenojama, ja nobeiguma ziņojumā ir ietverta atsevišķa nodaļa par šīs programmas īstenošanu šajā gadā un jebkurā laikposmā pēc tam, kurš ir pirms programmas izdevumu kompensējamības galīgā datuma.
- 3.3.6. Lai novērstu šaubas, jāiesniedz gada ziņojumi par gadiem pirms programmas galīgā pilnā kalendārā gada.

3.4. Novēlotas izbeigšanas dokumentu iesniegšanas sekas

- 3.4.1. Komisija divus mēnešus pirms fonda izbeigšanas dokumentu iesniegšanas termiņa nosūtīs dalībvalstīm vēstuli, kurā informēs dalībvalstis par to, ka, ja šie dokumenti netiks savlaicīgi iesniegti, tā izbeigs programmu, pamatojoties uz pieejamajiem dokumentiem, un ka tā automātiski atbrīvosies no saistībām un veiks finanšu korekciju saskaņā ar turpmāk minēto 3.4.2. līdz 3.4.7. punktu.
- 3.4.2. Ja izbeigšanas dokumenti fondiem nav iesniegti piemērojamā termiņā, daļējas summas, kas paredzētas atbalstam un ko līdzfinansējis attiecīgais fonds(-i), automātiski tiek atceltas ne vēlāk kā 6 mēnešus pēc šī termiņa, un tā rezultātā jāatmaksā nepamatoti izmaksātās summas.
- 3.4.3. Ja nobeiguma ziņojums fondam, ieskaitot informāciju, kas aprakstīta Regulas (EK) Nr. 1260/99 37. panta 2. punktā un citās piemērojamās regulās, netiek iesniegts attiecīgajā termiņā, izbeigšanu veiks, pamatojoties uz apstiprināto deklarāciju par fonda galīgajiem izdevumiem un ņemot vērā pēdējā gada ziņojumā sniegto informāciju.
- 3.4.4. Ja fonda atbalsta izbeigšanas deklarācija netiks iesniegta piemērojamā termiņā, izbeigšanu veiks, pamatojoties uz apstiprināto deklarāciju par galīgajiem izdevumiem un nobeiguma ziņojumu attiecībā uz fondu.
- 3.4.5. Ja apstiprināta deklarācija par izdevumiem attiecībā uz fondu netiks nosūtīta līdz piemērojamajam termiņam, izbeigšanu veiks, pamatojoties uz pēdējo pienācīgo fonda maksājuma pieteikumu.
- 3.4.6. Ja nobeiguma ziņojums fondam, ieskaitot informāciju, kas minēta Regulas (EK) Nr. 1260/99 37. panta 2. punktā un citās piemērojamās regulās, vai izbeigšanas deklarācija fondam netiks iesniegta noteiktajā termiņā, Komisija veiks finansiālu

korekciju⁵, pat ja ir veikta automātiska atbrīvošanās no saistībām. Šādu finansiālu korekciju veic nevis tādēļ, ka šie dokumenti nav iesniegti precīzi pirms piemērojamā termiņa, bet gan gadījumā, ja šos dokumentus neiesniedz, kas savukārt apgrūtina Komisiju veikt atbalsta un deklarēto izdevumu spēkā esamības novērtējumu.

3.5. Maksājuma prasību vai apstiprināto deklarāciju par galīgajiem izdevumiem mainīšana pēc to iesniegšanas termiņa

Dalībvalstīm nav atļauts mainīt galīgā maksājuma prasību vai apstiprināto deklarāciju par izdevumiem pēc to iesniegšanas termiņa. Komisija var prasīt, lai dalībvalsts koriģē galīgā maksājuma prasību vai apstiprināto deklarāciju par galīgajiem izdevumiem, iesniedzot papildu informāciju vai veicot tehniskas korekcijas, ja šī papildu informācija un korekcijas attiecas uz izdevumiem, kas iesniegti Komisijai līdz iesniegšanas termiņam. Šajā gadījumā Komisija piešķirs dalībvalstij divus mēnešus šo korekciju veikšanai. Ja korekcija netiks veikta divu mēnešu laikā, Komisija turpinās izbeigšanu, pamatojoties uz pieejamo informāciju, kas būs tās rīcībā šo divu mēnešu laikposma beigās.

4. IZBEIGŠANAS DOKUMENTU SATURS

4.1. Apstiprinātas deklarācijas par galīgajiem izdevumiem; galīgā maksājuma pieteikums

4.1.1. Vispārējs princips

Apstiprināta deklarācija par galīgajiem izdevumiem, ieskaitot galīgā maksājuma pieteikumu, jāizstrādā tādā formā, kāda ir noteikta Komisijas Regulas (EK) Nr. 438/2001 II pielikumā. Deklarētajiem izdevumiem jāattiecas uz izdevumiem, kuri vēl maksājami vai kurus faktiski izmaksājusi maksātāja iestāde, un kuriem jāatbilst galīgo ieguvēju veiktajiem maksājumiem, ko apstiprina samaksātie rēķini vai grāmatvedības dokumenti ar līdzīgu pierādījuma vērtību, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1260/1999 32. panta 1. punktā. Nosacījumi, kuri maksātājai iestādei jāpārbauda, apstiprinot galīgo izdevumu deklarāciju, ir noteikti paraugā Regulas (EK) Nr. 438/2001 II pielikumā, minētās regulas 9. pantā un 2. pielikumā izklāstītajos norādījumos par izbeigšanas deklarāciju.

Deklarācijai par galīgajiem izdevumiem jāpievieno pielikums par atmaksājumiem, kas minēti Regulas (EK) Nr. 438/2001 II pielikumā. Dokumentā CDRR/05/0012/01 ir sniegti turpmāki norādījumi par šo pielikumu, un tas ir pievienots šīm pamatnostādņēm kā 3. pielikums.

Dalībvalstīm jāinformē Komisija par atmaksājumiem, kas veikti laika posmā starp deklarācijas par galīgajiem izdevumiem un maksājuma prasības iesniegšanu un Komisijas veikto galīgo maksājumu, lai Komisija tos varētu atskaitīt. Šādi gadījumi būs norādīti izbeigšanas dokumentos kā lietas, par kurām notiek tiesvedība vai kuras attiecas uz neatrisinātiem pārkāpumiem. Iespējamie atmaksājumi, kas joprojām nav veikti, izbeidzot programmu, tiek atspoguļoti Komisijas kontos kā debitoru parādi. Tāpēc dalībvalstīm jāinformē Komisija arī par atmaksājumiem, kas veikti pēc deklarācijas par galīgajiem izdevumiem iesniegšanas un pēc programmas izbeigšanas, un jāatmaksā Komisijai struktūrfondu ieguldījums.

---

⁵ Pamatojoties uz Komisijas Lēmumu K(2001) 476, kurā atspoguļotas pamatnostādnes par Regulas (EK) Nr. 1260/99 39. panta 3. punkta piemērošanu.

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1260/1999 32. panta 2. punktu dalībvalstīm izmaksātais avansa maksājums jāpamato ar galīgo ieguvēju veiktajiem maksājumiem vēlākais tad, kad tiek pieprasīts atbalsta galīgais saldo⁶.

4.1.2. *Par avansa maksājuma iegūto procentu ienākumu izmantošana*

Kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1260/1999 42. apsvērumā, jebkuri procenti, ko nopelna, saņemot maksājumu avansā, kas veikts atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1260/1999 32. panta 2. punktam, tiek uzskatīti par attiecīgās dalībvalsts resursiem un saskaņā ar 32. panta 2. punkta trešo daļu maksātāja iestāde tos piešķir attiecīgajam palīdzības veidam. Tos var iekļaut valsts ieguldījumā, pievienojot paredzētajai valsts publiskā līdzfinansējuma summai vai ar tiem to aizvietojo.

Programmas PEACE un Kopienas iniciatīvu starpvalstu finanšu darījumu maksājumus drīkst līdzfinansēt no struktūrfondu līdzekļiem pēc tam, kad ir atskaitīti par avansa maksājumu saņemto procentu ienākumi⁷. Līdzīgi attiecībā uz vispārējām dotācijām debeta procentu maksājumi, ko izraudzītā starpniekiestāde veikusi pirms galīgā atbalsta saldo izmaksāšanas, ir kompensējami pēc tam, kad ir atskaitīti par avansa maksājumu saņemto procentu ienākumi⁸.

Nobeiguma ziņojumā jānorāda summas un pasākumi, kuriem piešķirti šādi procentu ienākumi.

4.2. **Nobeiguma ziņojums**

Izmantojot nobeiguma ziņojumu, Komisijai jāspēj pārbaudīt, vai grozītais lēmums attiecībā uz atbalstu tika pienācīgi izpildīts un vai ir sasniegti programmas mērķi.

Pirms nosūtīšanas Komisijai Uzraudzības komiteja vispirms pārbauda un apstiprina ziņojumu, kā noteikts Regulas (EK) Nr. 1260/1999 35. panta 3. punkta e) apakšpunktā.

Nobeiguma ziņojumā jāietver informācija, kas norādīta Regulas (EK) Nr. 1260/1999 37. panta 2. punktā un citās piemērojamajās regulās. Nepieciešamā minimālā informācija, kas jāiekļauj nobeiguma ziņojumā, ir noteikta šo pamatnostādņu 1. pielikumā. Nobeiguma ziņojumā jāietver sīka informācija par kopējiem izdevumiem, kuri vēl maksājami vai kurus faktiski izmaksājusi maksātāja iestāde un kuriem jāatbilst galīgo ieguvēju veiktajiem maksājumiem, un informācija par katra fonda ieguldījumu pasākuma un darbības dalījumā⁹. Ja nobeiguma ziņojuma iesniegšanas laikā atsevišķas darbības ir apturētas ar tiesas vai administratīviem procesiem, nobeiguma ziņojumā jāatspoguļo šo procesu veids, sīka informācija un attiecīgās summas. Nobeiguma ziņojumā jāiekļauj arī sīka informācija par ieņēmumu atskaitījumiem saskaņā ar grozītās Regulas (EK) Nr. 1685/2000 pielikuma 2. noteikumu. Iedaļā par finanšu izpildi minētajām summām jāatbilst apstiprinātajai deklarācijai par galīgajiem izdevumiem un galīgā maksājuma pieteikumam.

Saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1260/1999 37. panta 1. punktu, ja Komisija nav apmierināta ar nobeiguma ziņojumu, ieskaitot finanšu informācijas atbilstību, tai ir pieci mēneši pēc

---

⁶ Saskaņā ar 2003. gada 18. augusta „n+2” paziņojuma 8. punktu, C(2003)2982.

⁷ Grozītās Regulas (EK) Nr. 1685/2000 3. noteikums.

⁸ Grozītās Regulas (EK) Nr. 1685/2000 3. noteikums.

⁹ Darbības līmenī nobeiguma ziņojumā nav jānorāda sīka informācija attiecībā uz Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondu, ja dalībvalsts pēc pieprasījuma šo informāciju nodod Komisijas rīcībā.

nobeiguma ziņojuma saņemšanas, lai norādītu dalībvalstij neapmierinātības iemeslus, kuru dēļ nobeiguma ziņojums netiks pieņemts. Ja nobeiguma ziņojums tiks uzskatīts par neapmierinošu, Komisija par to informēs dalībvalsti un sāks dialogu ar to, lai dalībvalsts varētu uzlabot nobeiguma ziņojumu. Ja dalībvalsts neveiks vajadzīgos labojumus nobeiguma ziņojumā, Komisija var lemt par finanšu korekcijām¹⁰.

4.3. Deklarācija par atbalsta izbeigšanu

Atbalsta izbeigšanas deklarācijas paraugs ir iekļauts Regulas (EK) Nr. 438/2001 III pielikumā. Šī deklarācija jā sagatavo saskaņā ar Regulas Nr. 1260/1999 38. panta 1. punkta f) apakšpunktu un Regulas (EK) Nr. 438/2001 V nodaļu. Īpaši norādījumi par atbalsta izbeigšanas deklarācijas sagatavošanu un saturu ir noteikti šo pamatnostādņu 2. pielikumā.

5. ATBRĪVOŠANĀS NO SAISTĪBĀM. N+2 NOTEIKUMA PIEMĒROŠANA IZBEIGŠANĀ

5.1. Automātiska atbrīvošanās no saistībām (tā saucamais „n+2 noteikums”)

2003. gada 18. augusta „n+2” paziņojumu piemēro *mutatis mutandis* izbeigšanas procesā.

5.2. Atkārtotas līdzekļu pieejamības nodrošināšana nepārvaramas varas vai acīmredzamas kļūdas gadījumā

Saskaņā ar Finanšu regulas 157. pantu atbrīvotās apropriācijas var atkal padarīt pieejamas, ja pieļauta acīmredzama kļūda, kurā vainojama vienīgi Komisija, vai nepārvaramas varas notikuma gadījumā, kam ir būtiska netieša ietekme struktūrfondu atbalstīto darbību izpildē. Dokumentā CDRR/03/0040/00, kas pievienots šīm pamatnostādņēm kā 1. papildinājums, un „n+2” paziņojumā tiek sniegti daži norādījumi par šī noteikuma piemērošanu.

6. IZBEIGŠANAS LAIKĀ VĒL NEPABEIGTI PROJEKTI UN PROJEKTI, KAS NAV DARBOTIES SPĒJĪGI

Saskaņā ar pareizas finanšu vadības principiem vadošās iestādes, starpniekiestādes, maksātājas iestādes un dalībvalsts pienākums ir nodrošināt līdzfinansēto produktu piegādi un pakalpojumu sniegšanu un to, ka prasītās izmaksas ir reālas un pareizas.

Nobeiguma ziņojumā dalībvalstij jānorāda tādu katra pasākuma darbību saraksts, kuras izbeigšanas laikā nav pabeigtas vai nav darboties spējīgas, ņemot vērā noteiktos darbības mērķus, lēmumu, ar kuru darbībai tika piešķirts atbalsts, un visus nosacījumus, kas saistīti ar darbību¹¹. Šajā sarakstā jānorāda:

- *darbības, kas netiks līdzfinansētas no Kopienas fondiem nākamajā plānošanas periodā.* Dalībvalstij uz sava rēķina jāapņemas pabeigt vai padarīt par darboties spējīgām visas nepabeigtās vai darboties nespējīgās darbības divu gadu laikā pēc nobeiguma ziņojuma iesniegšanas termiņa. Šā divu gadu perioda beigās dalībvalstij jāinformē Komisija par to, vai visi šie projekti ir pabeigti vai padarīti darboties spējīgi. Attiecībā uz darbībām, kas

¹⁰ Pamatojoties uz Komisijas Lēmumu C(2001) 476, skatīt iepriekš.

¹¹ Šāds saraksts nav jānorāda nobeiguma ziņojumā attiecībā uz Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondu, ja dalībvalsts pēc Komisijas dienestu pieprasījuma nodod tās rīcībā šo un citu informāciju, kas paredzēta 6. punktā.

nebūs pabeigtas vai padarītas darboties spējīgas šā perioda beigās, Komisija veiks pasākumus, lai atgūtu Kopienas fondus;

- *darbības, kuras plānots līdzfinansēt no Kopienas fondiem nākamajā plānošanas periodā.* Dalībvalsts iestādēm jāizstrādā atsevišķs un sīks darbības apraksts katram plānošanas periodam. Darbību jāsadala vismaz divos atsevišķos identificējamos finanšu un fiziskos vai attīstības posmos, kas atbilst attiecīgajiem diviem „atbalsta veidiem”. Tas jāveic, lai nodrošinātu pārskatāmu īstenošanu un uzraudzību un atvieglotu pārbaudes. Ja pirmajā plānošanas periodā pirmā darbības daļa nav pabeigta vai padarīta darboties spējīga, otrajā plānošanas periodā var akceptēt izmaksas, kas ir saistītas ar tās pabeigšanu vai tās padarīšanu par darboties spējīgu, ja ir izpildīti līdzfinansēšanas un kompensējamības nosacījumi (iesaistīšana otrajā programmā, juridiskas un finansiālas saistības atbilstoši atbildīgās iestādes lēmumam). Šādos gadījumos dalībvalstij jānodrošina, ka viens un tas pats darbs netiek finansēts no Kopienas fondiem divas reizes.

7. TIESAS UN ADMINISTRATĪVU PROCESU DĒĻ APTURĒTAS DARBĪBAS

Līdz apstiprinātās deklarācijas par galīgajiem izdevumiem, ieskaitot galīgā maksājuma pieteikumu, un nobeiguma ziņojuma par programmas izpildi iesniegšanas termiņam dalībvalstij jālemj par katru darbību, uz kuru attiecas tiesas process vai kura tiek izskatīta administratīvās apelācijas kārtībā, kam ir apturoša iedarbība, vai šī darbība pilnībā vai daļēji:

- pirms termiņa ir jāsvīturo no programmas un/vai jāaizvieto ar citu darbību (iespējams no papildu plānošanas); pēc tam, kad Komisijai paziņots par svītrošanu vai aizvietošanu, dalībvalsts saglabā atbildību par svītrotu vai aizvietoto darbību ietekmi, piemēram, finansiālajām sekām vai neatgūstamām parādu summām; vai
- jāatstāj programmā. Pēc tam, kad par programmu ir iesniegta apstiprinātā deklarācija par galīgajiem izdevumiem, darbību, uz kuru attiecas tiesas process vai kura tiek izskatīta administratīvās apelācijas kārtībā, kam ir apturoša iedarbība, nevar aizvietot pat ar tādu citu darbību, kas ietverta papildu plānošanā, kuru var pabeigt līdz izdevumu kompensējamības galīgajam datumam.

Aizvietošanas darbības jāizvēlas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 438/2001 9. panta 2. punkta b) apakšpunkta ii) daļu. Dalībvalstīm jānodrošina, ka aizstāšanas darbības atbilst visiem piemērojamiem Eiropas un valstu reglamentējošiem noteikumiem, tostarp, bet ne tikai, noteikumiem par vadības un kontroles sistēmām, kompensējamību, informāciju un publicitāti, kā arī iepirkuma, konkurences un vides noteikumiem.

Ja tiesas process vai administratīvās apelācijas kārtība, kam ir apturoša iedarbība, attiecas uz pārkāpumiem, saskaņā ar 3. pantu Regulā (EK) Nr. 1681/94, kurā grozījumi izdarīti ar (EK) Regulu Nr. 2035/2005, OLAF ir jāziņo par tiem pārkāpumiem, kas pārsniedz noteikto sliekšni. OLAF jāinformē arī par turpmāko rīcību attiecībā uz pārkāpumiem, tostarp par lēmumu svītrot vai aizvietot darbību no programmas vai vajadzības gadījumā saskaņā ar minētās regulas 5. panta 1. un 2. punktu par to summu atgūšanu vai neatgūšanu, kas nepamatoti samaksātas. Informācija par attieksmi pret visiem pārkāpumiem jāsniedz kopsavilkuma tabulā saskaņā ar šo pamatnostādņu 2. pielikuma 1.2. punktu. Jāatzīmē, ka saskaņā ar grozītās Regulas (EK) Nr. 1681/94 5. panta 2. punktu dalībvalstij jāiesniedz īpašs ziņojums Komisijai par pārkāpumiem, kas pārsniedz to gadījumu sliekšni, kad jāziņo OLAF un kad atgūšana nav iespējama. Tādos pārkāpumos konstatētus neatgūstamus izdevumus, kuri nesasniedz sliekšni, var iekļaut galīgajā deklarācijā par izdevumiem, un uz tiem neattieksies regulas 5. panta 2. punktā paredzētā pārbaude.

Maksimālās summas, kuras Komisija vēl maksās vai kuras jāatgūst no dalībvalsts attiecībā uz apturētajām darbībām, ir nenokārtotas saistības dalībvalstij un Komisijai, līdz atbildīgās valsts iestādes pieņem galīgo lēmumu. Tāpēc dalībvalstij jāinformē Komisija par tiesas vai administratīvās apelācijas procesa iznākumu. Saskaņā ar tiesvedības iznākumu un vajadzības gadījumā pēc gadījuma pārbaudes atbilstoši grozītās Regulas (EK) Nr. 1681/94 5. panta 2. punktam tiks veikti turpmāki maksājumi, jau samaksāto summu atgūšana vai veiksmīgas piemērošanas gadījumā atbilstoši grozītās Regulas (EK) Nr. 1681/94 5. panta 2. punktam apstiprinās veiktos maksājumus.

8. GALĪGĀ IEGULDĪJUMA APRĒĶINĀŠANA

Atsevišķi katram fondam Kopienas ieguldījums nepārsniedz mazāko summu katrā šādā līmenī.

- (1) Pasākumu līmenī – mazāko no divām šādām summām:
  - a) summa, kas rodas, piemērojot deklarētajiem kompensējamajiem izdevumiem Kopienas līdzfinansējuma likmi, kas izveidota atbilstoši pasākuma finansējuma plāna galīgajam veidam vai
  - b) summa, kas apstiprinātajā deklarācijā par galīgajiem izdevumiem deklarēta kā Kopienas ieguldījums par labu galīgajam ieguvējam (samaksāta vai maksājama galīgajam ieguvējam), ar to saprotot, ka galīgā ieguldījuma aprēķināšanai Komisija nenoteiks maksimālo robežu a) un b) punktā minētajām summām tādu summu līmenī, kas atbilst programmas papildinājuma finansējuma plānā iekļautajām summām pasākumu līmenī.
- (2) Prioritāšu līmenī – pēdējā Komisijas apstiprinātā lēmuma finansēšanas plānā noteikto Kopienas ieguldījumu, kas paaugstināts par 2 %, neatkarīgi no piešķirumiem pārejas reģioniem un citiem reģioniem¹².
- (3) Programmas līmenī – piešķirto atbalstu (atsevišķi pārejas reģioniem un citiem reģioniem).

Katrā gadījumā Kopienas ieguldījums katram fondam atsevišķi nepārsniedz dalībvalsts prasīto summu, ja tā ir mazāka par aprēķināto summu, kas Komisijai jāmaksā.

Galīgā ieguldījuma aprēķināšanas paraugs ir ietverts šo pamatnostādņu 3. pielikumā.

Pēc galīgā ieguldījuma aprēķināšanas Komisija informēs dalībvalsti par galīgo maksājamo vai par atmaksājamo saldo un pieprasīs dalībvalsts atsauksmes. Ja Komisijas dienestu maksājāmā summa ir mazākā nekā dalībvalsts pieprasītā summa un dalībvalstī nav panākta vienošanās par galīgo maksājamo vai atmaksājamo saldo vai dalībvalsts nav atsaukusies Komisijas pieprasījumam iesniegt atsauksmes Komisijas noteiktajā termiņā, Komisija veiks finansiālu korekciju saskaņā ar lēmumu atbilstoši Regulas (EK) Nr. 1260/99 39. pantam.

9. EURO

Komisijas Regulā (EK) Nr. 643/2000 noteikta euro izmantošanas kārtība struktūrfondu budžeta pārvaldībā, ieskaitot izbeigšanas dokumentus.

---

¹² Šī elastība papildina to elastību, kuru dalībvalstis iegūst, pateicoties tam, ka tās līdz 2006. gada beigām var mainīt programmu finansējuma plānus, kā paskaidrots šo pamatnostādņu 2.1. punktā, un līdz izdevumu kompensējamības galīgajam datumam – programmu papildinājumus. Elastība ir paredzēta, jo 2000.–2006. gada plānošanas perioda plānošanas noteikumos noteikts, ka prioritāšu finanšu plānošana jāveic pa gadiem, un nav iespējams mainīt iepriekšējo gadu finanšu plānus. Komisijas priekšlikumā 2007.–2013. gada plānošanas periodam nav paredzēta prioritāšu finanšu plānošana pa gadiem, tāpēc šī papildu elastība attiecas tikai uz 2000.–2006. gada programmām.

1. pielikums
Nobeiguma ziņojums Obligātās prasības

Pamata informācija

CCI Nr.

Mērķis Nr./Kopienas iniciatīva

Dalībvalsts/reģions

Atbalsta nosaukums

Plānošanas gadi

Vadošā iestāde

Maksātājas iestādes

Uzraudzības komitejas apstiprinājuma datums

*Vai ziņojums aptver arī 2008. gadu?*¹³

---

¹³ Šo periodu var pagarināt par četriem mēnešiem, ja tas ir paredzēts Komisijas lēmumā par fondu ieguldījumiem attiecībā uz institūcijām atbilstoši Regulas 1260/1999 9. panta I punktam.

Darbības pamats

- (1) Atbalsta īstenošanai nozīmīgas vispārējo nosacījumu pārmaiņas 2000.–2008. gada periodā, jo īpaši:
  - a) galvenās sociāli ekonomiskās tendences;
  - b) valsts, reģionālās, nozaru politikas pārmaiņas;
  - c) 3. mērķa kopējo nostādņu pārmaiņas.
- (2) Vajadzības gadījumā to ietekme uz savstarpējo saskanību starp:
  - a) atbalstu no dažādiem fondiem;
  - b) fondu atbalstu un citu finanšu instrumentu atbalstu (Kopienas iniciatīvas, EIB aizdevumi, ELVGF garantija utt.)

Katra fonda prioritāšu un pasākumu īstenošana

- (3) Sasniegumu apraksts saistībā ar to īpašajiem vispārīgajiem un konkrētajiem mērķiem.
- (4) Attiecīgo rādītāju izteikšana skaitļos (ciktāl tie piemēroti šādai izteikšanai DP/VPD un programmas papildinājumā):
  - a) fiziskie/iegūtie rādītāji,
  - b) rezultāts,
  - c) ietekmeattiecīgajā līmenī (programma, prioritāte vai pasākums).

Finanšu izpilde

- (5) Kopsavilkuma tabula(-s) (kuru(-as) vajadzības gadījumā var papildināt ar diagrammām), kas atspoguļo:
  - a) katram pasākumam – kopējos apstiprinātos maksātājas iestādes faktiski samaksātos un maksājamos izdevumus¹⁴ un attiecīgo Kopienas ieguldījumu projektu dalījumā¹⁵ (pielikumā). Šajā sarakstā jo īpaši jānorāda:
    - izbeigšanas laikā nepabeigti projekti vai projekti, kas nav darboties spējīgi, norādot,

---

¹⁴ Kopējās izmaksas vai kopējie publiskie izdevumi atkarībā no izvēlētās iespējas. Apstiprinātajiem izdevumiem jāatbilst maksājumam, ko faktiski veikuši galīgie ieguvēji un kuru pamato samaksātie rēķini vai pārbaudāmi apliecinājoši dokumenti.

¹⁵ Attiecībā uz Eiropas Sociālo fondu un Eiropas Lauksaimniecības virzības un garantiju fondu nav nepieciešama sīka informācija darbības līmenī, ja dalībvalsts pēc pieprasījuma šo informāciju sniegs Komisijas dienestiem.

vai šādus projektus paredzēts līdzfinansēt no Kopienas fondiem nākamajā plānošanas periodā;

- projekti, kas apturēti tiesas un administratīvu procesu dēļ.

b) finanšu rezultāti, salīdzinot ar pēdējo apstiprināto finanšu plānu un izmantojot finanšu rādītājus (36. panta 2. punkta c) apakšpunkts), kā arī vajadzības gadījumā veicot norādes par atbrīvošanos no saistībām saskaņā ar „N+2” noteikumu (31. panta 2. punkta 2. apakšpunkts);

c) kopējos izdevumus, kas pasākumu līmenī sadalīti pa intervences jomām (36. panta 1. punkts).

- (6) Pasākumus, kas saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 1257/1999 33. pantu ir finansēti no ELVGF Garantiju nodaļas līdzekļiem, atspoguļo finanšu izpildes kopējās summas līmenī.
- (7) Pasākumus, kurus finansē no ZVFI, atspoguļo finanšu izpildes kopējās summas līmenī un atbilstoši Komisijas 2001. gada 22. februāra Regulas (EK) Nr. 366/2001 IV pielikumam.

Pārvalde un vadība

- (8) Pasākumi, kurus veikusi vadošā iestāde un Uzraudzības komiteja, lai nodrošinātu īstenošanas kvalitāti un efektivitāti, jo īpaši:
- a) uzraudzība, finanšu kontrole (ikdienas vadības pārbaudes) un novērtēšanas pasākumi, ieskaitot datu vākšanas kārtību;
- b) visu to nozīmīgo problēmu kopsavilkums (papildus tām, kuras, iespējams, minētas 1. punktā), kuras konstatētas atbalsta vadībā, un visi veiktie pasākumi, tostarp:
- reakcija uz tām atsauksmēm vai ieteikumiem par pielāgojumiem (34. panta 2. punkts), kurus Komisija ir izteikusi pēc gada pārskata sanāksmēm,
  - reakcija uz tiem apsvērumiem vai pieprasījumiem par korektīviem pasākumiem (38. panta 4. punkts), kurus Komisija ir izteikusi pēc gada revīzijas sanāksmes, īpaši attiecībā uz katra konstatētā pārkāpuma finansiālo ietekmi;
- c) tehniskās palīdzības izmantošana;
- d) pasākumi, kas veikti, lai nodrošinātu atbalsta publicitāti iespējamo ieguvēju vidū un sabiedrībā (46. pants), īpaši attiecībā pret saziņas rīcības plānu, kas noteikts programmas papildinājumā (Regulas Nr. 1159/2000 pielikuma 3.1.1. punkts).
- (9) Galveno veikto novērtējumu rezultātu kopsavilkums par programmu, ieskaitot, piemēram, tematiskus novērtējumus, un visi pasākumi, kas veikti, lai ņemtu vērā ieteikumus.
- (10) Vadošās iestādes pārskats, norādot konstatētās problēmas un veiktos pasākumus, lai nodrošinātu:

a) savienojamību ar Kopienas politiku, tostarp ar konkurences noteikumiem, noteikumiem par valsts līgumu piešķiršanu, vides aizsardzību un uzlabošanu, nevienlīdzības izskaušanu un vīriešu un sieviešu līdztiesības veicināšanu (12. pants);

b) vajadzības gadījumā visas Kopienas struktūrpalīdzības koordināciju, piemēram KAS (17. panta 1. punkts) un 2. mērķa VPD (19. panta 2. punkta 2. apakšpunkts).

(11) Sasniegumi un (vajadzības gadījumā):

a) lielu projektu finansēšana;

b) vispārēju dotāciju finansēšana. Jāietver arī informācija par mazām vispārējām dotācijām par labu NVO un citiem vietējiem partneriem (Regulas Nr. 1784/99 4. panta 2. punkts).

2. pielikums

Norādījumi par atbalsta izbeigšanas deklarācijas saturu un sagatavošanu saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 15. pantu

1. ATBALSTA IZBEIGŠANAS SAGATAVOŠANA

1.1. Vadošās iestādes un starpniekiestādes

- Saņem galīgo izdevumu pieprasījumus no visiem galīgiem ieguvējiem saistībā ar izdevumiem, kas radušies līdz 2008. gada beigām (vai citā piemērojamā termiņā).
- Veic vadības pārbaudes saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 4. pantu, lai pārbaudītu izdevumu kompensējamību un regularitāti.
- Sagatavo galīgo deklarāciju par izdevumiem attiecībā uz programmu un iesniedz to maksātājai iestādei.
- Pārliecinās, ka izdevumu deklarācija ir un var tikt saskaņota ar ierakstiem programmas grāmatvedības sistēmā un tiek veikta pienācīga Kopienas un valsts fondu revīzija, ietverot galīgos ieguvējus.
- Pārbauda katra pasākuma galīgā maksājuma pieprasījumā Kopienas atbalsta summas, kas faktiski samaksātas vai vēl jāmaksā galīgajiem ieguvējiem/galīgajiem saņēmējiem.
- Pārbauda, vai visas kļūdas un pārkāpumi ir sekmīgi novērsti attiecībā uz:
  - pārbaudēm, kas veiktas saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 4. pantu;
  - pārbaudēm, kas veiktas saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 10. pantu;
  - revīzijām, ko veic citas valsts iestādes;
  - revīzijām, ko veic Eiropas Komisija;
  - revīzijas, ko veic Revīzijas palāta

(paskaidrojumu par kļūdu/pārkāpumu „sekmīgu novēršanu” skatīt 3.6. punktā).

Jānorāda, ka daudzi iepriekš minētie punkti ietver to izdevumu izpildi, kas regulāri jāveic darbību izpildes gaitā.

1.2. Maksātājas iestādes

- Sagatavo programmas galīgo izdevumu deklarāciju noteiktajā formā saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 II pielikumu (skatīt 4.1. punktu par atbalsta izbeigšanas pamatnostādnēm).

- Nodrošina, lai vadošā iestāde sniegtu pietiekamu informāciju, lai varētu apstiprināt deklarēto summu precizitāti, kompensējamību un regularitāti.
- Pārlicinās, vai tiek ievēroti Regulas Nr. 438/2001 9. panta 2. punkta nosacījumi.
- Pārlicinās, vai visas kļūdas un pārkāpumi ir sekmīgi novērsti, un revīziju konstatējumi un ieteikumi ir pilnībā īstenoti.
- Pieprasa papildu informāciju un/vai vajadzības gadījumā veic savas pārbaudes.
- Sagatavo kopsavilkuma tabulu, kas pamatojas uz informāciju debitora reģistrā, ko uztur saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 8. pantu, norādot

a) ikreiz, kad ir atgūstamas vai neatgūstamas summas:

- attiecīgo darbību vai pasākumu;
- atsauces numuru pārkāpuma gadījumā;
- atgūstamo summu (iedalot Kopienas un valsts ieguldījumos);
- atgūšanas procedūras sākuma gadu;
- to, vai ziņojums ir sagatavots saskaņā ar Regulas Nr. 1681/94 5. panta 2. punktu attiecībā uz neatgūstamu summu;

b) ikreiz, kad summas ir atgūtas:

- attiecīgo darbību vai pasākumus;
- atsauces numuru tāda pārkāpuma gadījumā, par kuru ir paziņots saskaņā ar Regulu Nr. 1681/94;
- atgūto summu (iedalot Kopienas un valsts ieguldījumos);
- gadu, kurā atgūstamo summu atvilka no izdevumiem, kas deklarēti Komisijai.

Šajā tabulā ir jānorāda atsauces uz visiem pārkāpumiem, par kuriem paziņots saskaņā ar Regulu Nr. 1681/94, izņemot tos, kad nav veikts maksājums galīgajam ieguvējam.

1.3. Iestādes, kas ir atbildīgas par izlases veida pārbaudēm saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 10. pantu

- Veic darbību galīgās pārbaudes izlases veidā.
- Nodrošina, ka saistībā ar attiecīgo programmu uz vietas veiktās pārbaudes izlases veidā ietvēra:
  - vismaz 5% no kopējiem attaisnojamiem izdevumiem;
  - atbilstošus izdevumus attiecībā uz katru gadu attiecīgajā periodā;

- pietiekamu dažāda veida un apjoma darbību klāstu;
- darbības, ko īsteno galvenās starpniekiestādes un galvenie galīgie ieguvēji, lai vismaz vienreiz veiktu šo iestāžu/saņēmēju kontroli

un lai tās būtu vienmērīgi sadalītas programmas periodā.

- Novērtē katras konstatētās kļūdas būtību, lai noteiktu, vai tās ir sistēmiskas kļūdas. Sistēmiskas kļūdas ir atkārtotas kļūdas, kas vērojamas, rodoties nopietnām kļūmēm vadības un kontroles sistēmās, kuras paredzētas, lai nodrošinātu pareizu grāmatvedības uzskaiti un atbilstību spēkā esošajiem normatīviem un noteikumiem.
- Ja veikto pārbažu rezultātā konstatē sistēmiska rakstura problēmu, veic turpmākas atbilstošas nozīmes pārbaudes, lai noteiktu un skaitļos izteiktu problēmas apmēru.
- Ja pārbaudēs konstatē kļūdu īpatsvaru, kas pārsniedz 2% no pārbaudītajiem izdevumiem, plāno veikt turpmākas pārbaudes, lai labāk noteiktu un skaitļos izteiktu problēmas apmēru.
- Nodrošina, ka pilnībā tiek īstenoti ieteikumi, kas attiecas uz to iestāžu darbu, kuras ir atbildīgas par pārbaudēm izlases veidā saskaņā ar 10. pantu, un kas sagatavoti Eiropas Komisijas un/vai Revīzijas palātas revīziju rezultātā.

2. Neatkarīgas iestādes darbība saistībā ar atbalsta izbeigšanas deklarāciju

Izbeigšanas deklarācijā ir izklāstīts tās neatkarīgās iestādes atzinums, kas izraudzīta saskaņā ar 38. panta 1. punkta f) apakšpunktu Regulā Nr. 1260/1999 („neatkarīgā iestāde”) par galīgo izdevumu deklarāciju un galīgā maksājuma pieprasījumu. Tā pamatojas uz pārbaudēm, kas veiktas saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 10. pantu, uz citu valsts un Kopienas iestāžu veiktām revīzijām un neatkarīgās iestādes papildu revīziju. Izbeigšanas deklarācija jā sagatavo katrai programmai līdz termiņam, kas noteikts 3.3.2. punktā pamatnostādnēs par atbalsta izbeigšanu. Vairāku fondu programmu gadījumā deklarāciju var sagatavot katram fondam atsevišķi. Izņēmuma gadījumā, ja organizatorisku iemeslu dēļ dalībvalsts nevar iesniegt atsevišķu deklarāciju katram fondam, Komisija pēc dalībvalsts pieprasījuma var lemt par pasākumiem apvienotu deklarāciju sagatavošanai. Papildu norādījumi tiks sniegti INTERREG programmas izbeigšanai.

Neatkarīgajai iestādei ir ieteicams sagatavot atzinumu saskaņā ar secinājumiem saistībā ar paraugu Regulas Nr. 438/2001 III pielikumā. Ja tā ierosina sagatavot atzinumu citādi, pirms tam jāsaņem Komisijas dienestu piekrišana.

Neatkarīgās iestādes precīzs darba apraksts būs atkarīgs no struktūras, kas ieviesta regulas prasību izpildei, un jo īpaši no tā, vai neatkarīgā iestāde ir bijusi atbildīga arī par sistēmu revīziju un/vai izdevumu pārbaudi izlases veidā saskaņā ar 10. pantu.

Neatkarīgajai iestādei pieejamā informācija un tās veiktais darbs ir pietiekams, lai tā ar pamatotu pārliecību spētu atbildēt uz turpmāk minētajiem jautājumiem par attiecīgo programmu.

2.1. Vadības un kontroles sistēmu revīzijas saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 10. un 16. pantu

- (1) Kuras iestādes veica revīziju?
- (2) Vai šīs iestādes bija pietiekami neatkarīgas no vadošās iestādes, maksātājas iestādes un neatkarīgās iestādes, lai izvairītos no interešu konflikta?
- (3) Vai revīzijas kvalitāte ir apmierinoša (metodika, personāla kvalifikācija, veiktais darbs, ziņojuma saturs)?
- (4) Vai revīziju veica visās galvenajās iestādēs, kuras ir iesaistītas programmas īstenošanā?
- (5) Vai vajadzības gadījumā riska analīze tika pareizi piemērota, lai izvēlētos pārbaudāmās iestādes?
- (6) Vai visi revīziju atzinumi un ieteikumi ir pilnībā īstenoti?
- (7) Vai kādā no revīzijas ziņojumiem ir secināts, ka vadības un kontroles sistēmās pastāv būtiski trūkumi, kas var ietekmēt izdevumu regularitāti saistībā ar atbalstu?
- (8) Ja atbilde uz 7. jautājumu ir apstiprinoša, vai ir veikti atbilstoši pasākumi, lai novērstu trūkumus un noteiktu un koriģētu visus nepamatotos izdevumus?
- (9) Ja nav veikti atbilstoši pasākumi, kāda ir iespējami skarto izdevumu summa, kas nav koriģēta?
- (10) Vai revīzijas ziņojumi apstiprina, ka grāmatvedības sistēmas ir uzticamas un pastāv pietiekamas revīzijas liecības?

2.2. Izdevumu pārbaudes izlases veidā saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 10. pantu

- (1) Kuras iestādes veica revīziju?
- (2) Vai šīs iestādes bija pietiekami neatkarīgas no īstenošanas dienestiem, lai izvairītos no interešu konflikta?
- (3) Vai revīzijas kvalitāte ir apmierinoša un atbilst Komisijas norādījumiem CDRR Nr. 03-0034-00 (metodika, personāla kvalifikācija, veiktais darbs, ziņojuma saturs)?
- (4) Kāds ir deklarēto kopējo kompensējamo izdevumu apjoms procentos attiecībā uz programmu, kuru pārbaudīja?
- (5) Vai procentuālais apjoms ir pietiekams, lai atbilstu Regulas Nr. 438/2001 10. pantam?
- (6) Vai minimālais procentuālais apjoms tika aprēķināts, pamatojoties tikai uz izdevumiem, kuriem piemēroja padziļinātas pārbaudes uz vietas, ietverot pat galīgos ieguvējus? Ja tā nav, vai tas ir pamatoti saskaņā ar iepriekš 3. punktā minētajiem norādījumiem?

- (7) Vai minimālais procentuālais apjoms tika aprēķināts, pamatojoties tikai uz izdevumiem, kuri ir pilnībā pārbaudīti, vai pamatojoties uz izlases metodi saskaņā ar pieņemtajiem revīzijas standartiem?
- (8) Vai darbību atlases metodi pārbaudīja atbilstoši regulai? Jo īpaši, vai pārbaudes pienācīgi ietvēra darbību iedalījumu pa gadiem, pasākumiem, veidu un apmēru, kā arī darbību koncentrāciju attiecībā uz galvenajām starpniekiestādēm un galīgajiem ieguvējiem? Vai riska faktori tika ņemti vērā?
- (9) Cik kļūdas/pārkāpumus konstatēja, cik nozīmīgi tie bija un kāds bija skarto izdevumu apjoms?
- (10) Vai visas pārbaudēs konstatētās kļūdas un pārkāpumi ir pienācīgi novērsti (par kļūdu/pārkāpumu „sekmīgu novēršanu” skatīt 3.6. punktu)?
- (11) Vai kļūdas vai pārkāpumi bija sistēmiski? Jo īpaši, vai kļūdu īpatsvars bija augsts? Ja tā ir, vai tika veikti vajadzīgie pasākumi, lai turpmāk veiktu atbilstošas pārbaudes un konstatētu citus gadījumus, un koriģētu visus neattaisnotos izdevumus vai uzsāktu attiecīgās atmaksāšanas procedūras, un novērstu šādu pārkāpumu atkārtošanos?
- (12) Vai kļūdas īpatsvars pārsniedza 2%? Ja tā ir, vai paraugu attiecināja arī uz citiem izdevumiem grupā?
- (13) Kāds ir izdevumu apjoms, ko ietekmēja kļūdas/pārkāpumi, kuri nebija sekmīgi novērsti?
- (14) Vai pārbaūžu rezultāti apstiprina, ka pastāv pietiekamas revīzijas liecības?
- (15) Vai pārbaūžu rezultāti norāda, ka vadības un kontroles sistēmā ir būtiski trūkumi? Ja tā ir, vai ir veikti atbilstoši uzlabošanas pasākumi un koriģēti skartie izdevumi? Ja tā nav, vai neatkarīgajai iestādei ir pamatojums skarto izdevumu noteikšanai?

2.3. Citu valsts iestāžu vai Kopienas iestāžu revīzijas

- (1) Vai ir pietiekami pierādījumi, ka atsevišķas kļūdas vai pārkāpumi ir sekmīgi novērsti (skatīt iepriekš 10. punktu)?
- (2) Vai ir konstatētas sistēmiskas kļūdas vai pārkāpumi? Ja tā ir, vai ir pietiekami pierādījumi, ka ir veikti vajadzīgie pasākumi (skatīt iepriekš 11. punktu)?
- (3) Vai revīziju ziņojumi norāda, ka vadības un kontroles sistēmā ir būtiski trūkumi? Ja tā ir, vai ir pietiekami pierādījumi, ka ir veikti vajadzīgie pasākumi, lai īstenotu ieteikumus problēmu novēršanai un koriģētu attiecīgos izdevumus?

2.4. Izbeigšanas procedūra maksātājā iestādē un vadošajā iestādē

Neatkarīgajai iestādei jāpaziņo par to, vai tā ir pamatoti pārliecināta, ka Kopienas atbalsta galīgajā izdevumu deklarācijā un saldo maksājumu pieprasījumā informācija nav sagrozīta. Tādēļ tai jāveic tās procedūras revīzija, kuru ievēro maksātāja iestāde un vadošā iestāde, sagatavojot izdevumu galīgo deklarāciju, lai jo īpaši pārliecinātos, vai izdevumu apjoms atbilst izmantotajām grāmatvedības sistēmām, tas ir pamatots ar pienācīgiem apstiprinošiem

dokumenti un ievērotās procedūras pamatoti apliecina, ka ir iekļauti tikai attaisnojamie izdevumi.

Attiecībā uz izdevumu galīgo deklarāciju un galīgā maksājuma pieprasījumu neatkarīgajai iestādei jo īpaši ir jāpārbauda:

- dokumentu pareiza sagatavošana;
- aprēķinu pareizība;
- galīgās deklarācijas saskaņa ar vadošās iestādes un starpniekiestāžu deklarācijām;
- atbilstība piemērojamām pēdējā spēkā esošā lēmuma finanšu tabulām;
- atbilstība finanšu informācijai, tostarp informācijai par pārkāpumiem, kas ietverta nobeiguma ziņojumā par programmas izpildi.

3. INFORMĀCIJA, KAS JĀSNIEDZ KOPĀ AR ATBALSTA IZBEIGŠANAS DEKLARĀCIJU

Regulas Nr. 1260/1999 38. panta 1. punkta f) apakšpunktā ir noteikts, ka programmas izbeigšanas nolūkā sagatavotajā deklarācijā apkopo iepriekšējo gadu pārbažu slēdzienus un izvērtē pamatotību pieteikumam par galīgā saldo maksājumu un attiecīgo darījumu likumību un pareizumu.

Regulas Nr. 438/2001 16. pants paredz, ka izbeigšanas deklarācijai pievieno ziņojumu, kurā ietver visu attiecīgo informāciju, lai pamatotu deklarāciju, tostarp visu to pārbažu atzinumu kopsavilkumu, kuras veikušas valsts vai Kopienas iestādes, kurām varēja piekļūt neatkarīgā iestāde. Regulas III pielikumā ir ietverts deklarācijas paraugs.

Turpmāk ir izklāstīta informācija, kuru pēc Komisijas uzskata jāietver pievienotajā ziņojumā. Šai informācijai jābūt pieejamai neatkarīgajai iestādei, lai sagatavotu izbeigšanas deklarāciju, un tā ir minimālā informācija, kas Komisijai vajadzīga, lai novērtētu deklarācijas ticamību.

3.1. Informācija par neatkarīgo iestādi

Nosaukums, dienests un papildu informācija (vajadzības gadījumā), lai noteiktu tās funkcionālo neatkarību no vadošās iestādes un maksātājas iestādes, un starpniekiestādēm.

3.2. Informācija par programmu

Nosaukums, fonds, CCI numurs.

3.3. Saskaņā ar 10. pantu veikto kontroļu kopsavilkums

Vairāku fondu programmu gadījumā šī informācija jāiedala pa fondiem.

Informācija par iestādēm, kuras veica pārbaudes (vadības un kontroles sistēmu revīzijas/izdevumu pārbaudes).

– Sistēmu revīzija:

- iestādes, kurās veica revīziju, un revīzijas gads;

- galvenie konstatējumi un secinājumi;
  - turpmāki pasākumi, lai pārbaudītu ieteikumu īstenošanu.
- Darbību pārbaudes:
- pārbaudīto darbību skaits, kas iedalītas pēc gada, kad veikta pārbaude, un pēc pasākuma;
  - pārbaudīto izdevumu summa, kas iedalīti pēc gada, kad izdevumus deklarēja (galīgais ieguvējs vai maksātāja iestāde), un pēc pasākuma;
  - pārbaudīto izdevumu apjoms procentos proporcionāli Komisijai deklarētajiem kopējiem kompensējamiem izdevumiem;
  - kļūdu īpatsvars pārbaudīto programmas izdevumu paraugā, iedalot pēc pasākuma.

3.4. Neatkarīgās iestādes darbs (papildus 3. punktam)

(Provizorisks saraksts)

- To iestāžu revīzija, kuras ir veikušas 10. pantā minētās pārbaudes:
  - vadošās iestādes un maksātājas iestādes vai starpniekiestāžu ievērotās izbeigšanas procedūras revīzija;
  - atbilstoši Regulas Nr. 438/2001 8. pantam uzturētā debitora reģistra izskatīšana;
  - 2.2. punktā minēto pārbažu ziņojumu izskatīšana (jānorāda, kādas kategorijas ziņojumi ir saņemti un izskatīti) un vajadzības gadījumā to ticamības atkārtota izskatīšana vai cita veida pārbaude;
  - vajadzības gadījumā, darījumu turpmāku izlases pārbažu veikšana;
  - citu valsts un Kopienas revīzijas iestāžu ziņojumu izskatīšana (jānorāda, kādas kategorijas ziņojumi ir saņemti un izskatīti);
  - tās informācijas izskatīšana, kas attiecas uz revīzijas konstatējumu un pārkāpumu novēršanas kontroles pasākumiem;
  - saņemtās papildu informācijas izskatīšana (jānorāda papildu informācijas kategorijas).

3.5. Neatkarīgās iestādes pārbažu jomas ierobežojumi

Kā minēts regulas pielikumā norādītajā atbalsta izbeigšanas deklarācijas paraugā, jānorāda visi jautājumi, kas ierobežo 4. punktā minētās neatkarīgās iestādes veiktās pārbaudes jomu. Šādu jautājumu piemēri ir norādīti paraugā (sistēmiskas problēmas, vadības nepilnības, revīzijas liecību trūkums, pavaddokumentu trūkums, lietas, kas tiek izskatītas tiesā). Citi piemēri varētu būt neatbilstošas atlases procedūras vai to iestāžu nepietiekama neatkarība,

kuras veica pārbaudes. Tomēr šis ir neizsmeļošs uzskaitījums. Jānorāda skarto izdevumu aptuvenā summa un atbilstošais Kopienas atbalsts.

3.6. Kļūdu un pārkāpumu novēršana

Jānorāda, vai šādas kļūdas un pārkāpumi ir sekmīgi novērsti. „Sekmīga novēršana” nozīmē, ka:

- vajadzības gadījumā par pārkāpumu ziņo saskaņā ar Regulu Nr. 1681/94;
- kļūda/pārkāpums ir novērsts, pamatojoties uz izdevumu deklarāciju vai ir uzsākta nepamatotu maksājumu atgūšanas procedūra (turpmāk Komisijai atmaksājot summas, kas atgūtas saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 8. pantu, vai nepilnīgas atgūšanas gadījumā sadalot saistības starp Komisiju un dalībvalsti atbilstoši Regulas Nr. 1681/94 5. panta 2. punktam);
- attiecībā uz sistēmiskām kļūdām/pārkāpumiem ir veikti pasākumi, lai noteiktu visus pārējos gadījumus un izdarītu vajadzīgās korekcijas, vai uzsāktu atbilstošu līdzekļu atgūšanas procedūru, kā arī pasākumus, lai novērstu šādu pārkāpumu atkārtošanos.

Sniegtajā informācijā ir jāiekļauj:

- kopsavilkuma tabula, kas minēta 1.2. punktā;
- to kļūdu/pārkāpumu gadījumu saraksts, kuri uzskatīti par sistēmiskiem, un aptuvenais skarto izdevumu apjoms.

3.7. Kļūdu un pārkāpumu īpatsvars

Jānorāda, vai kļūdu un pārkāpumu īpatsvars ir augsts/zems. Jāņem vērā šādi punkti.

- Jo īpaši skaidri jānorāda piemērotie standarti un ievērotā metodika, lai noteiktu kļūdu/pārkāpumu īpatsvaru un novērtētu, vai tas ir augsts vai zems. Jo īpaši jāņem vērā kļūdu īpatsvars, kas noteikts izlases veida pārbaudēs saskaņā ar 10. pantu. „Zems īpatsvars” nozīmē, ka kļūdu/pārkāpumu finansiālās sekas būs zemākas par nozīmības līmeni, kuru neatkarīgā iestāde uzskata par atbilstošu programmai, un tādēļ ļauj saņemt atzinumu bez iebildumiem. „Augsts īpatsvars” nozīmē to, ka būtiski ir ietekmēta uzticamība visai vadības kontroles sistēmai, un tādēļ atzinumu nevar sniegt. Lai noteiktu īpatsvaru, var nošķirt dažādas nozīmības kļūdu kategorijas (formālas/pastāvīgas, ar finansiālu ietekmi, sistēmiskas utt.).
- Iepriekš minētais nozīmības līmenis kopumā nedrīkst pārsniegt 2%, lai atbilstu Revīzijas palātas metodikai attiecībā uz tās ticamības deklarāciju un norādījumiem, ko piemēro Komisijas ģenerāldirektoru gada ticamības deklarācijām. Piemērojot augstāku līmeni, jāsniedz īpašs pamatojums.
- Neatkarīgajai iestādei jāņem vērā ne tikai tās kļūdas un pārkāpumi, kas konstatēti kontrolēs saskaņā ar 10. pantu, bet arī tās kļūdas un pārkāpumi, kas noteikti citās valsts kontrolēs, kā arī Komisijas un Revīzijas palātas kontrolēs. Tomēr šīs minētās kļūdas un pārkāpumus neņem vērā, lai noteiktu kļūdu īpatsvaru izlases veida pārbaudēs saskaņā ar 10. pantu.

4. NEATKARĪGĀS IESTĀDES RĪCĪBA PROBLĒMU GADĪJUMĀ

Atbalsta izbeigšanas deklarācijas paraugā ir paredzēts sniegt atzinumu ar iebildumiem, ja veicot pārbaudi ir bijuši daži šķēršļi, vai ja ir problēmas, kas nav sekmīgi novērstas, un atzinumu nesniedz, ja, veicot pārbaudi, ir konstatēti būtiski šķēršļi vai noteiktās kļūdas īpatsvars ir augsts.

Ja izbeigšanas deklarācijā ir atzinums ar iebildumiem, paredzams, ka Komisija nevarēs nekavējoties izmaksāt pieprasīto galīgo saldo, un izbeigšana aizkavēsies.

Lai gan Regulas Nr. 1260/1999 38. panta 1. punkta f) apakšpunktā ir paredzēts, ka dalībvalstis vajadzības gadījumā var pievienot savu atzinumu galīgajai izdevumu deklarācijai, tomēr, atkāpjoties no atbalsta izbeigšanas iestādes deklarācijas, būs jāveic papildu izskatīšana, tādējādi aizkavējot izbeigšanas procesu.

Tādēļ neatkarīgajai iestādei ir ieteicams, ja vien iespējams, nodrošināt, lai vadošā iestāde un maksātāja iestāde rīkojas tā, lai varētu sniegt atzinumu bez iebildumiem. Tomēr jāievēro pamatnostādņu 3.2. punktā noteiktais izbeigšanas dokumentu iesniegšanas termiņš.

4.1. Šķēršļi neatkarīgās iestādes veiktajai izskatīšanai

Neatkarīgajai iestādei ir jānosaka, vai šie šķēršļi ir tik būtiski, ka nevar sniegt atzinumu, vai tie ir mazāk nozīmīgi, bet tomēr jāsniedz atzinums ar iebildumiem, vai arī tie ir tik nenozīmīgi, ka atzinums nav vajadzīgs.

Izbeigšanas deklarācijā jāsniedz pietiekama informācija, lai pamatotu izteiktos secinājumus un sekas.

Jānorāda

- ierobežojumi, kuru dēļ nesniedz atzinumu, un kas varētu būt:
  - nepārbaudīts izdevumu minimālais procentuālais apjoms;
  - sistemātisks pārbaužu trūkums, kurās ietver galīgos ieguvējus;
  - tādu pārbaužu trūkums, kuras piemēro galvenajām īstenošanas iestādēm vai galīgajiem ieguvējiem;
  - būtiski vadības trūkumi, kuru novēršanai nav veikti pasākumi.
- ierobežojumi, kuru dēļ sniedz atzinumu ar iebildumu, un kas varētu būt:
  - sistemātiskas riska analīzes neveikšana, atlasot paraugus pārbaudēm;
  - parauga reprezentativitātes nenodrošināšana;
  - oficiālu procedūru trūkums, lai noteiktu un risinātu sistēmiskas problēmas;
  - neatbilstoša ziņojumu kvalitāte attiecībā uz pārbaudēm saskaņā ar Regulas 10. pantu;
  - tā personāla pienākumu neatbilstoša nodalīšana, kas veic izdevumu pārbaudes saskaņā ar 10. pantu.

Jāaplēš problēmas apmērs un skarto izdevumu summa, kā arī Kopienas atbalsta attiecīgā summa. Neatkarīgā iestāde var secināt, ka deklarētos galīgos izdevumus tas neietekmē, ja tā ir apmierināta ar šādu situāciju.

Saskaņā ar Regulas Nr. 438/2001 17. pantu Komisijai ir pilnvaras pieprasīt dalībvalstij veikt papildu pārbaudes, ja neatkarīgā iestāde nevar sagatavot pozitīvu kopējo atzinumu būtisku vadības vai kontroles trūkumu dēļ attiecībā uz pārkāpumu augsto īpatsvaru.

4.2. Problēmas, kas nav sekmīgi novērstas

„Selmīgas novēšanas” skaidrojums ir izklāstīts 3.6. punktā.

Ja ir kļūdas vai pārkāpumi, vai sistēmiskas problēmas, kas nav sekmīgi novērstas, šādā gadījumā ir jāsniedz informācija, tostarp par problēmas sistēmisko būtību un apmēru, kā arī jānorāda skarto izdevumu summas un Kopienas atbalsta attiecīgās summas. Neatkarīgās iestādes atzinumam jābūt ar atbilstošiem iebildumiem.

4.3. Augsts kļūdu/pārkāpumu īpatsvars

Ja neatkarīgā iestāde secina, ka kļūdu īpatsvars ir augsts, atzinumu nevar sniegt, pat ja atsevišķos gadījumos ir veikti sekmīgi pasākumi. Tas ir tādēļ, ka kļūdu augstais īpatsvars norāda uz sistēmiskām problēmām vadošajā iestādē un kontroles iestādē. Neatkarīgajai iestādei deklarācijā ir jānorāda pamatojums secinājumam par augstu īpatsvaru un sīkāka informācija par konstatētajām kļūdām/pārkāpumiem. Komisijas dienestiem jāvienojas ar valsts iestādēm par turpmāku pasākumu veikšanu, lai saskaņā ar iesaistes veidu noteiktu izdevumu apjomu, ko var pieņemt līdzfinansēšanai. Neatkarīgās iestādes secinājumi var attiekties vienīgi uz īpašiem pasākumiem vai konkrētām starpniekiestādēm, un šādā gadījumā jānorāda attiecīgo izdevumu summa.

3. pielikums

Galīgā ieguldījuma aprēķināšanas piemērs

(SKATĪT PIEVIENOTO *EXCEL* DOKUMENTU)